

Beschrijving en werkwijze “Inhoudelijke klankbordgroep Chroom 6 in arbeidssituaties”

RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 030 274 91 11
info@rivm.nl

Het RIVM voert verschillende onderzoeken uit naar de blootstelling aan gevaarlijke stoffen zoals chroom-6 in arbeidssituaties. De onderzoeken worden onder andere uitgevoerd voor het ministerie van Defensie en de NS. Er wordt onder andere gekeken naar de risico's voor de gezondheid en hoe de betrokken organisaties zijn omgegaan met arboregeling.

De onderzoeken worden gecoördineerd door het RIVM en uitgevoerd door een consortium van onderzoeksinstituten. Naast het RIVM hebben tot nu toe aan het consortium deelgenomen TNO, de Universiteit Utrecht en de Universiteit van Maastricht. Het verschilt per onderzoek welke onderzoeksinstituten worden betrokken. Dit is afhankelijk van de onderzoeksvragen.

Rol van de klankbordgroep

In 2015 vond de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep “Gezondheidsonderzoek gebruik gevaarlijke stoffen bij Defensie; POMS, Chroom-6 en CARC” plaats. Later kwam daar onderzoek van o.a. de NS bij. Om deze reden is de naam van de klankbordgroep in 2019 aangepast naar “Inhoudelijke klankbordgroep Chroom-6 in arbeidssituatie”.

De klankbordgroep wordt beëindigd na beëindiging van het NS onderzoek.

Het doel van de klankbordgroep is om de wetenschappelijke kwaliteit en maatschappelijke relevantie en zorgvuldigheid van de gezondheidsonderzoeken naar het gebruik gevaarlijke stoffen in arbeidssituaties te toetsen. Om de onderzoekers te ondersteunen in hun opdracht geeft de klankbordgroep toegelicht advies waar het gaat om:

- De kwaliteit en (maatschappelijke) relevantie van de vertaling van de gestelde vragen door belanghebbenden naar de vastgestelde inhoudelijke onderzoeksvragen en de daaruit voortvloeiende onderzoeksplannen die door de onderzoekers zijn opgesteld op basis van de onderzoeksvragen.

De inhoudelijke opdrachtgevers (zoals de Paritaire Commissie¹ en de NS

¹ De inhoudelijk opdrachtgever van het Defensieonderzoek is de door de minister van defensie daartoe ingestelde Paritaire Commissie Chroom-6. Deze bestaat uit vier vertegenwoordigers van zowel werkgevers- als werknemerszijde, een onafhankelijk voorzitter en een onafhankelijk wetenschappelijk expert. Het CAOP (Centrum Arbeidsverhoudingen OverheidsPersoneel) verzorgt het secretariaat van de Paritaire Commissie.

op advies van de Onafhankelijke Commissie²) zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van de onderzoeksvragen om uit te werken in onderzoeksplannen.

- De presentatie van de resultaten (tussentijds en eindproduct)
- De conclusies op basis van de resultaten (tussentijds en eindproduct)

De klankbordgroep geeft bij voorkeur toegelicht advies waarover consensus is binnen de klankbordgroep. Een toegelicht minderheidsstandpunt kan echter onderdeel van het advies zijn.

De onderzoekers maken de uiteindelijke keuzes over het opstellen van de onderzoeksplannen en de uitvoering van het onderzoek, en zijn verantwoordelijk voor de resultaten en conclusies, met inachtneming van het advies van de klankbordgroep. Indien wordt afgeweken van het advies zullen de onderzoekers een schriftelijke motivatie geven aan de klankbordgroep die als verantwoording ook aan de inhoudelijke opdrachtgever zal worden voorgelegd.

De inhoudelijke opdrachtgever is verantwoordelijk voor het vaststellen van *onderzoeksplannen*, op basis van:

- onderzoeksplannen met een schriftelijke verantwoording als er wordt afgeweken van adviezen van de klankbordgroep;
- toegelichte adviezen van de klankbordgroep betreffende onderzoeksplannen.

Het is van groot belang dat de *onderzoeksplannen* kunnen worden uitgevoerd vanuit wetenschappelijke kwaliteit. Als er nieuwe (wetenschappelijke of maatschappelijke) ontwikkelingen zijn die volgens de onderzoekers aanleiding zouden geven tot het aanpassen van al vastgestelde onderzoeksplannen dan zullen deze worden voorgelegd aan de voorzitter van de klankbordgroep en de (onafhankelijk expert van de) inhoudelijke opdrachtgever. Zij zullen in onderling overleg maar met behoud van ieders verantwoordelijkheid, bepalen of het gaat om aanpassingen die kunnen worden vastgesteld zonder voorafgaande instemming van klankbordgroep respectievelijk de inhoudelijke opdrachtgever; of dat het gaat om aanpassingen die zullen worden voorgelegd aan de klankbordgroep voor toegelicht advies aan de onderzoekers en daarna aan de inhoudelijke opdrachtgever ter vaststelling van deze aanpassingen in het onderzoeksplan.

De weergave van *resultaten en conclusies* (tussentijds en eindproducten) zal ook door de klankbordgroep worden getoetst en de klankbordgroep zal hierover toegelicht advies aan de onderzoekers geven. De verantwoordelijkheid voor

² Het onderzoek van de NS wordt uitgevoerd in opdracht van de Stuurgroep Chroom-6 van de NS. Het onderzoek wordt begeleid door een Onafhankelijke Commissie bestaande uit vertegenwoordigers van zowel werkgevers- als werknemerszijde, een onafhankelijk voorzitter en een onafhankelijk (wetenschappelijk) expert. Het RIVM is als toehoorder aanwezig bij de bijeenkomsten van de commissie. De NS verzorgt het secretariaat van de Onafhankelijke Commissie. De inhoudelijke opdrachtgever is in deze de NS Stuurgroep Chroom-6 op advies van de Onafhankelijke Commissie.

presentaties van resultaten en conclusies (tussentijds en eindproducten) ligt bij de onderzoekers, maar de onderzoekers zullen wel een schriftelijke verantwoording aan de inhoudelijke opdrachtgever voorleggen wanneer er wordt afgeweken van adviezen van de klankbordgroep. Het een en ander laat onverlet de eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de inhoudelijke opdrachtgevers om belanghebbenden te adviseren over de consequenties van de uitkomsten van de onderzoeken.

Samengevat toetst de klankbordgroep de kwaliteit van onderzoek en publicaties. De klankbordgroep is niet verantwoordelijk voor de goedkeuring van de rapporten. De inhoudelijke opdrachtgever stelt prioriteiten voor het onderzoek. De onderzoekers maken de uiteindelijke keuzes over het opstellen van de onderzoeksplannen en de uitvoering van het onderzoek.

Vorming en samenstelling van de klankbordgroep

Het RIVM verkent in een eerste contact of er interesse is in deelname aan de klankbordgroep en wat de expertise van een gesuggereerde deskundige is. Verder worden de rol van de klankbordgroep en de volgende punten besproken:

- Heeft u nog andere ideeën om de klankbordgroep in zijn rol te steunen?
- Bent u akkoord dat bij deelname aan de klankbordgroep uw naam en affiliatie openbaar worden gemaakt?
- Bent u akkoord dat uw verklaring van belangen openbaar wordt gemaakt?

De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de beslissing of een gesuggereerde deskundige wel of niet kan deelnemen aan de klankbordgroep ligt bij het RIVM. In het geval dat een gesuggereerde deskundige volgens het RIVM niet kan deelnemen aan de klankbordgroep dient deze beslissing onderbouwd te worden.

Ook de voorzitter van de klankbordgroep wordt gevraagd door RIVM.

Deelname aan de klankbordgroep is vrijwillig en iedereen is te allen tijde vrij om zonder opgave van redenen de klankbordgroep te verlaten.

De deelnemers aan de klankbordgroep zijn deskundigen die kunnen zijn voorgedragen door de vakbonden, opdrachtgevers, betrokken register-experts en letselschade-advocaten, en het RIVM zelf. De deelnemers aan de klankbordgroep nemen deel zonder last en ruggespraak.

Een lijst van deelnemers (voorzitter, vice-voorzitter, lid, toehoorder of adviseur) van de klankbordgroep is te vinden op de website van het RIVM (<https://www.rivm.nl/chroom-6-en-carc/chroomonderzoek-defensie/chroom6-klankbordgroep>). Er kan een deelnemer van de klankbordgroep ook als onafhankelijk wetenschappelijk expert een rol hebben bij de inhoudelijke opdrachtgever (bijvoorbeeld als lid van de Paritaire Commissie). Deze zal altijd een rol als toehoorder hebben in de klankbordgroep. Deskundigen die geaffilieerd zijn aan een organisatie die ook een consortium partij is, zullen een rol als adviseur in de

klankbordgroep hebben. Indien nodig kan er door de klankbordgroep nog *ad hoc* om expertise gevraagd worden.

Reglement van orde

De klankbordgroep bepaalt zelf zijn reglement van orde:

1. Werkwijze van de klankbordgroep
2. Werkwijze van toegelicht advies geven door de klankbordgroep aan de onderzoekers
3. Advisering, consensus en toelichten van adviezen en meningsverschillen
4. Accordering van vergaderverslagen en (openbare) notulen

Het RIVM zal zorgdragen voor een notulist voor de klankbordgroepvergaderingen voor de verslaglegging. Het verslag zal een verslag zijn van de gevoerde discussie met vermelding van de ingenomen standpunten en/of adviezen en de daarbij gebruikte argumenten en toelichting. Ook zorgt het RIVM voor een secretaris van de klankbordgroep die de voorzitter van de klankbordgroep bij staat.

Het RIVM zal zorgdragen dat minimaal een week voor een klankbordgroep bijeenkomst de te bespreken stukken zullen worden verspreid onder de klankbordgroep.

De deskundigen van de klankbordgroep zullen zoveel mogelijk aanwezig zijn bij de bijeenkomsten van de klankbordgroep om de interactie tussen de deskundigen te bevorderen. Bij afwezigheid bij een bijeenkomst is het mogelijk om voorafgaand aan de desbetreffende bijeenkomst een schriftelijke reactie te geven op hetgeen besproken zal worden.

De klankbordgroep zal binnen twee weken schriftelijk reageren met een toegelicht advies of over de voortgang van het samenstellen van het toegelicht advies. Een toegelicht advies zal formeel via de onderzoeksleiders van het RIVM naar de onderzoekers worden gestuurd.

Liaison met de onderzoekers

Alle communicatie, bijvoorbeeld het advies van de klankbordgroep aan de onderzoekers, naar en van de onderzoekers zal gaan via de onderzoeksleiders van het RIVM. Daarnaast kunnen alle vragen, zowel inhoudelijk als procesmatig, aan de onderzoeksleiders van het RIVM worden voorgelegd.

Liaison met de inhoudelijke opdrachtgever

De onafhankelijk wetenschappelijk expert die als lid van de inhoudelijke opdrachtgever toehoorder is bij de klankbordgroep zal de verbinding tussen klankbordgroep en inhoudelijke opdrachtgever zijn. Hij zal als toehoorder aanwezig zijn bij de klankbordgroepvergaderingen om zo de inhoudelijke opdrachtgever te kunnen informeren over de aard van de besprekingen in de klankbordgroepvergaderingen.

Verklaring van belangen

De deelnemers aan de klankbordgroep zijn transparant over hun belangen en vertegenwoordiging, en tekenen een verklaring van belangen (zie voor verdere uitleg Bijlage I en voor de te tekenen verklaring van belangen Bijlage II). Deelnemers aan de klankbordgroep nemen deel zonder last en ruggespraak.

De deelnemers aan de klankbordgroep dienen veranderingen in hun status met betrekking tot hun belangen te melden aan de voorzitter en secretaris van de klankbordgroep.

Het openbaar maken van nevenfuncties is onderdeel van het Addendum³ dat het RIVM heeft opgesteld bij de Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling⁴. Deze code is een initiatief van meerdere gezondheids- en wetenschapsinstellingen, waaronder de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW). De code zorgt ervoor dat deskundigen die deelnemen aan wetenschappelijke adviescommissies transparant zijn over relaties en belangen. Het Addendum maakt duidelijk hoe het RIVM, als onderdeel van de Rijksdienst, omgaat met het voorkómen van belangenverstrengeling.

Vergoedingen

Voor deelname aan de klankbordgroep handelt RIVM naar analogie van het Vacatiegeldenbesluit. Het vacatiegeld per vergadering bedraagt (niveau Gezondheidsraad) € 210,00.

Publieke functionarissen (ambtenaren, GGD-ers) en professionele vertegenwoordigers van organisaties komen niet in aanmerking voor vergoedingen. De vacatiegelden zijn overigens alleen bestemd voor derden - niet-ambtenaren. Zij moeten deze vergoedingen opgeven bij de belastingdienst.

Kosten voor openbaar vervoer worden vergoed voor 1^e klasse. De hoogte van de vergoeding voor gebruik van ander vervoer gaat per kilometer en is afhankelijk van de vraag of de persoon doelmatig gebruik had kunnen maken van openbaar vervoer. Indien de persoon niet doelmatig van openbaar vervoer gebruik kon maken, mag € 0,37 (hoog) per kilometer gedeclareerd worden, anders € 0,09 (laag) per kilometer.

Per bijeenkomst van de klankbordgroep zullen de deelnemers aan de klankbordgroep die aanwezig zijn worden geregistreerd. Na elke vergadering, uiterlijk aan het eind van elk jaar zullen de vacatiegelden en de reiskosten aan de deelnemers worden uitbetaald. Daarvoor zal aan de deelnemers worden gevraagd om aan het secretariaat hun bank- of gironummer, waarop deze gelden gestort moeten worden, te melden.

Kosten voor vergaderfaciliteiten worden gedragen door het RIVM.

Mediacode

Zorgvuldige communicatie is nodig met alle betrokkenen. Het staat de deelnemers van de klankbordgroep vrij om over gepubliceerde onderzoeksresultaten en

³ <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2018-11/RIVM-Addendum%20bij%20Gedragcode%20KNAW-fin%20vers.pdf>

⁴ <https://www.knaw.nl/shared/resources/actueel/publicaties/pdf/gedragcode-belangenverstrengeling>

conclusies te communiceren. Waar nodig kan er overleg zijn tussen de onderzoeksleider van het RIVM en de voorzitter van de klankbordgroep betreffende de communicatie over het onderzoek door onderzoekers en de klankbordgroep. Voor informatie die nog niet is gepubliceerd geldt de onderstaande verklaring.

Verklaring van geheimhouding

Deelnemers aan de klankbordgroep krijgen vertrouwelijke informatie tot hun beschikking. Door het ondertekenen van de verklaring van belangen en vertrouwelijkheid verbinden deelnemers aan de klankbordgroep zich aan de toepasselijke regels omtrent geheimhouding die ook voor rijksambtenaren gelden. Het spreekt voor zich dat deelnemers aan de klankbordgroep met dergelijke informatie zorgvuldig omgaan alsook dat deze niet te eigen bate wordt aangewend. Daarmee is duidelijk dat de onderzoekers kunnen vertrouwen op geheimhouding.

Door deelname aan de klankbordgroep en door ondertekening van de verklaring van belangen committeren de deelnemers aan de klankbordgroep zich aan de bovengenoemde werkwijze van de klankbordgroep en aan bovengenoemde regels voor vertrouwelijkheid.

Ook na beëindiging van de deelname aan de klankbordgroep blijven de regels omtrent geheimhouding van kracht.

Secretariaat

Contactgegevens van het secretariaat van de klankbordgroep:

Email: chroomonderzoek@rivm.nl

RIVM, centrum DMG

Postbak 10

Postbus 1

3720 BA Bilthoven

Bijlagen

- I. Privacyreglement klankbordgroep
- II. Belangenverklaring formulier klankbordgroep